

**UITBREIDINGSMOGELIJKHEDEN VOOR WATER ÉN  
BEBOUWING BEPERKT**

# Waterbeheer in Haarlem op de vierkante meter

*In de gemeente Haarlem is weinig ruimte voor uitbreiding. Bovendien stelt het Hoogheemraadschap van Rijnland als eis voor stedelijke uitbreiding dat minstens 15 procent van de nieuwe bebouwing gereserveerd moet zijn voor open water. Maar ook de waterkwaliteit van de grachten is slecht. In het Integraal Waterplan Haarlem hebben gemeente en hoogheemraadschap gepoogd deze problemen op te lossen. Over 45 jaar en met 176 miljoen euro moet het watersysteem aan alle eisen voldoen.*

Haarlem ligt op de overgang van het duinlandschap in het westen naar veenweide- en poldergebied in het oosten. De stad ontwikkelde zich langs het Spaarne. Het stelsel van vestingsgrachten, singels en trekvaarten verloor haar betekenis. In de afgelopen eeuw is een groot gedeelte van dit oppervlaktewater gedempt. Omdat Haarlem niet over uitbreidingslocaties beschikt, richt de gemeente zich vooral op stedelijke herstructurering en verdichting. In Haarlem leeft de

wens naar meer open water voor waterberging, recreatie en natuurontwikkeling. De ruimte hiervoor is echter zeer beperkt.


Bij het opstellen van het waterplan wilde de gemeente zoveel mogelijk problemen oplossen. Zo heeft een aantal wijken te maken met grondwateroverlast. Hiervoor zijn in het plan maatregelen opgenomen. Haarlem telt nog 122 overstorten die zeven tot 20 keer per jaar in werking treden. Een

gedeelte hiervan wordt vóór 2015 aangepakt. Verder kijkt Haarlem waar eventueel hemelwater kan worden afgekoppeld.

Een belangrijke plaats in het waterplan is weggelegd voor de klimaatsverandering. Als er niets gebeurt, zal de toenemende hoeveelheid neerslag leiden tot hoge tot zeer hoge waterstanden, waarbij de kans op wateroverlast of overstroming van laaggelegen delen van Haarlem mogelijk is. Ook zal de overlast door grondwater in wijken met een geringe ontwateringsdiepte toenemen. Het rioolstelsel kan de extra neerslag niet aan, waardoor meer water op straat zal blijven staan. Bovendien zal de emissie uit overstorten toenemen. Tenslotte kunnen ook langdurige perioden van droogte tot problemen leiden. Door een lage grondwaterstand wordt de kans op instabiliteit van boezemkaden en het inklinken van veenbodems groter. Dit kan leiden tot paalrot.

Om al deze problemen het hoofd te bieden en het watersysteem te verbeteren, heeft de gemeente samen met het hoogheemraadschap een pakket aan maatregelen vastgesteld voor de korte, de middellange en de lange termijn. Een belangrijk maatregel is de realisatie van het project Water Schalkwijk 2000+. Eind 2010 moet vier hectare open water gecreëerd zijn en acht hectare qua regenwater afgekoppeld zijn van de riolering. Volgend jaar rondt de gemeente Haarlem de eerste fase van het baggerplan af: dan is 525.000 kubieke meter bagger uit de grachten verwijderd. Eind 2015 moeten tenminste 100 riooloverstorten gesaneerd zijn door de aanleg van 40 bergbezinkbassins en het afkoppelen van verhard oppervlak.

Verder wil de gemeente 29 verontreinigde locaties door heel Haarlem in 2010 gesaneerd hebben en alle bestemmingsplannen voorzien hebben van een waterparagraaf. Eind 2015 moeten de mogelijkheden om af te koppelen bekend zijn. Tegen die tijd hoopt Haarlem tenminste tien procent van de verharding in de stad afgekoppeld te hebben. Ook is het boezemwater Delft eind 2015 met 1,5 hectare uitgebreid en is er langs Parkwijk een waterverbinding tot stand gebracht: de Amsterdamsevaart-Zomerveert.

De totale investeringskosten tot 2050 worden geschat op 176 miljoen euro. Een groot aantal van de gewenste watergangen ligt in gebieden waar al het één en ander aan maatregelen op stapel staat, zodat door het combineren van werkzaamheden flink op de kosten bespaard kan worden. Van de totale kosten zou éénderde voor rekening van Haarlem komen en tweederde voor Rijnland. 

Het Spaarne in Haarlem (foto: Con Mönlich).

